

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este. Kétszám nem adnak vissza.	Előfizetheti a kiadói hivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadói hivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felolós szerkesztő: BARABÁS ALBERT.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 5 ft — kr. Félévre . . . 2 ft 50 kr. Negyedévre . . . 1 ft 25 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttör soronként 50 kr. Többzáró hirdetéseknel engedély
---	---	---	---	---

„Jön a tatár.“

Bármily véleményvel legyenek is ellenségeink a néppárt felől, azt senki kétségbe nem vonhatja, hogy nagy szolgálatot tett az országnak az által, hogy a népet fölvilágosítja és serkenti az alkotmányos jogok gyakorlására. A néppárt eddig megjelent és a nyomtatványok történetében példátlanul álló elterjedtségnek örvendő röpiratai sok borsót törtek a szabadelvű párt és a magyarországi liberalizmus orra alá, de egyszerűsége hasznos tudnivalókra oktatták ki a népet.

Konstatálhatjuk, hogy a mióta a néppárt megkezdte az országos szervezkedést és agitációt — pedig alig mult egy esztendője annak — a választó polgárságnak szellemileg kevésbé művelt része is szabatos fogalmakkal bír az alkotmányos jogokról. A néppárt pótolta e tekintetben a néppel szemben az összes politikai pártok mulasztásait. Csupán ez a körülmény is bizonyosság a mellett, hogy a néppárt nem csúrhétként akarja a választásokra betereni a szavazókat, mint a hogy a kormány teszi két évtized óta, hanem jogai és kötelességei felől már előzetesen felvilágosítja.

A nép kioktatása egyébként is égető szükségé vált. A Bánffy-kormány alatt lefolyt képviselőválasztások erőszakosságait részben megkönnyítette a választók járatlansága az alkotmányos jogok gyakorlása körül. A Tarnóczyak és Szulyovszkyak nem basáskodhattak volna oly sikeresen, ha a nép már akkor tisztában lett volna: mily magatartást tanusítson a szavazó urna előtt.

Immár semmi kétség, hogy az általános választásokat az ősszel megejtik. A kormány ugyan még nem nyilatkozott és félhivatalos sajtó tagadja, de határozott bizonyítékok vannak a szándék komolysága felől. A néppárt vezetősége minden eshetőségre számol, s ezért lankadatlan buzgalommal renanzi egyfelől a népgyűléseket, másfelől pedig terjeszti röpiratait. E napokban egy új brosjúra hagyta el a sajtót, mely a népnek szánt iratok közt az első helyet foglalja el. Címe:

Jön a tatár
vagyis

Küzelednek a követválasztások.

Ugy értesülünk, hogy négyszáz-ezer példányban nyomták ki magyar nyelven és száz-ezer példányban

németül. Nincs az országnak az a vidéke, a hová el nem küldetett volna. Mire a választások elérkeznek, millió és millió kéz forgatta e röpirat lapjait és szerzett belőle hasznos tanulságokat.

Mert elfoglaltság nélkül mondhatjuk: alig olvastunk valaha politikai természetű munkát, mely annyira a czélnak megfelelően, oly világosan, annyira a nép eszejárásához alkalmazva iratott volna, mint az előttünk fekvő röpirat.

Két főrésze oszlik. Az elsőben tizenkét pontba foglalva felsorolja azon hazugságokat és ráfogásokat, melyekkel a néppártot illetik, és sorba megczáfolja valamennyit. Ezek a hazugságok a következők: hogy a néppárt klerikális papi párt; a néppárt fanatikus, felekezeti párt; hogy feldulja a vallási békét; izgat a törvények ellen; szövetezik a nemzetiségekkel; hogy feudális vagyis tányérnyaló, talpnyaló; hogy reakcionárius vagyis zsörtölődő párt; hogy hazaáruló, szocialista, forradalmi, hazafiataln s végül, hogy csak butákból áll.

A második rész azt a kérdést foglalja „Mit tegyünk az új „tatár“ ellen?“ Megfelel reá: szervezkedni és szavazni. Ez a rész a legfontosabb, mert felvilágosítja a választókat, hogyan védhetik meg szavazati jogukat. Utasítást ad, mikép viselkedjék a választó a választás színhelyén és a választási teremben, mikép feleljen a hozzá intézett kérdésekre.

A röpirat hangja inkább oktató, mint izgató. Egyetlen mondat sincs benne, mely igazolná a liberálisok ama vádját, hogy a néppárt a törvények és fennálló rend ellen izgat. Ellenkezőleg azt dokumentálja, hogy a jognak és a törvényeknek akar érvényt szerezni az országban.

Hatása kétségkívül nagy lesz. E röpiratot elolvassván a falusi választó megszűnik játékszer lenni a liberális kortesek és kormányparti választási elnökök kezében. A néppárt azonban ezzel nemcsak a maga ügyének használt, hanem az egész nemzet politikai öntudatának és fejlődésének.

Már most szélteben halljuk a találgatásokat: ki irta e röpiratot? Akik résztvettek az eddig tartott népgyűléseken, az ott hallott beszédekből könnyen rájöhetnek, kinek a tehetsége és eszejárása nyilatkozik meg a munkában.

Ezuttal közöljük belőle a bevezető részt, mely így hangzik:

Hajdanában, midőn a rút külsejük miatt „kutyafejű“ czímmel illetett, vad, pogány tatárok elpusztították drága hazánkat, és ezzel meg nem elégedve, újra meg újra visszatértek, learatván a szegény népek, mely már azt hitte, hogy végkép elvonultak, vetéseit, rém-kiáltással vált e szólam: „Jön a tatár!“

Idők mennek, idők jönnek, de sajnos, megjavulni nem igen erőlködnek, mert manapság is nyakunkon a tatár, csak hogy kiválta már magát, s így nem bockorban, de lakos cipőben jár, és fővege sem báránypör-kucsma, hanem kőcsög-kalap, czilinder. Nem is „kutyafejű“ hanem „kutya-szívű“, mert kutya sem veszi a nép nyomorát és sok-sokféle szükségletét, hanem nevet, mikor az sir, és sir, mikor az ébred. Szóval, szépnek elég szép, csak „az ábrázatja“ meg az akarátja „goromba.“

Mi ez a tatár, ki ez a tatár? A szabadelvű rendszer és annak hívei, az ugynevezett „liberálisok.“ Ezek ilnek most vállainkon és uralkodnak felettünk úgy, hogy midőn közeledik az általános országos képviselő-választás, a melyet még mindig követválasztásnak szoktak nevezni (nem hiába, hogy mindig „oly nagy hire van annak, mint a tatárjárásnak“, méltán fölkiálthatunk, hogy „Jön a tatár!“ mert rendszeren ezen választások alkalmával jutnak ők többségre és vetik így magukat vetéseinkre, meg-megszavazván tengernyi oly költségeket, melyek nemcsak nem szükségesek, hanem teljesen fölöslegesek, mint teszem azt az „állami anyakönyveket“ minapában, mikor „tökkel harangoztak Pestbudában“, már t. i. az ország-házban.

Jajgatunk, panaszkodunk ezen új „tatárok“ ellen, pedig hát nem ők a hibásak. Hiszen ők oly ártatlankák, szelidek, hogy kézből esznek (vagyis koncra, sápra lesnek.)

Hát ki a hibás?
Az egykori hesszeni fejedelem nem szerette a sok teketóriát.

Panaszosok jöttek hozzá, hogy az ő polgármesterük így meg amugy nyúzza, zsarolja őket.

A fejedelem türelmesen végig hallgatta sérelmeiket s azután azt kérdezte tőlük, hogy mióta áll az a polgármester községüknek élén?

„A mult évben választottuk meg őt harmadszor;“ felelték az atyafiak.

„Ugy!“ Válaszolt a fejedelem, s behíván adjutansát, így szólt hozzá: „Vágass ezekre az emberekre 25-öt, de mindegyikre külön-külön ám!“

Mikor a czivisek látták, hogy ennek a fele sem tréfa, s hogy hozzák a derest és suhogtatják a somfávesszőt, elkezdtek rimánkodni, hogy hát miért kapnak ők ki, mikor a polgármester a bűnös?

„Mit, a polgármester!“ főrdedt reájok a fejedelem bosszasan, „ti vagytok a bűnösök, hogy ilyen polgármestert háromszor egymás után meg mertek választani!“

S bizony mindegyikre reáhegedülték a 25-tőt.

Kezded már érteni, jámbor Polgártárs! hogy én kinek készítem a derest?

Mai lapunk 8 oldal.

Káldy: Kurucz nóták. Zongorán négy kére előadják: Havranek J. és Nagy Zs. VI. o. t.
Váradi-Ábrányi: Rákóczi Rodostón. Melodráma. Szaválja Fiáth Ferenc b. VIII. o. t., zongorán kíséri Say Viktor VIII., csimbalmos Kiss Emil VII., harmoniumon Námessy Miklós VI. o. t.

II. SZAKASZ.

Erkel Ferenc: Nyitány „Hunyady László”-ból. Zongorán négy kére előadják: Kaltenecker Viktor és Say Viktor, VIII. o. t.

Petőfi: Ledőt a szobor. Szaválja Moizer Imre, VIII. o. t.

Kéler: Alföldi bucsuhangok. Hegedűn előadja Horalek Gyula, zongorán kíséri Say Viktor, VIII. o. t.

Tóth Kálmán: Kik voltak a honvédek? Szaválja Perl Imre, VIII. o. t.

Arany-Kapi: Rákkel siralma. Melodráma. Szaválja Erkel Károly zongorán kíséri: Kaltenecker Viktor, VIII. o. t.

Székely: Honi emlékeim. Zongorán előadja Kaltenecker Viktor, VIII. o. t.

Vörösmarty: Szózat. Előadja: az ifjúság vegyeskara.

Ugyanezen a napon tartják a városi népiszkolák az ünnepet alkalmi szavallatokkal. A tanhatóság kiküldöttéi minden egyes iskolában beszédet fognak tartani.

Május 10.

Az összes templomokban hálaadó istentisztelet. A helybeli székesegyházban a Te Deum-mal egybekötött mise után millenniumi szent beszéd. Mise alatt Szent-István koponyareklyéje közszemlére ki lesz téve. Az istentiszteleten az összes hivatalos testületek, polgári és katonai hatóságok jelen lesznek.

Május 12.

Reggel 5-7 óra közt zenekarok és dalárdák végigvonulása a városon.

Délelőtt 10 órakor a megye és város közös diszgyűlése a megyeház nagytermében, melynek karzata a hölgyek számára lesz fenntartva. Résztvesznek benne a törvényhatósági biz. tagok, s mint meghívott vendégek: a katonaság, a politikai és egyházi hatóságok s a középiskolák képviselői. A megnyitó beszédet Fiáth Miklós báró főispán tartja, utána Huszár Ágoston alispán és Havranek József polgármester mondanak alkalmi beszédet. A közgyűlés feliratot intéz a királyhoz, külön a megye és külön a város részéről.

Délután a helybeli társaskörök ünnepe, melyen dr. Kuthy József reáliskolai igazgató és Varga Ottó tanár mondanak beszédet.

Este 8-kor kivilágítás az egész városban és zenés fáklyásmenet, a mely alatt a városháztéren dr. Saára Gyula és Seidel Lajos főkapitány fognak beszédet tartani.

Este 9-kor küzvacsora hivatalos felköszöntőkkel. A bankett szónokai Fiáth Miklós báró főispán, Huszár Ágost alispán és Havranek József polgármester.

Május 17.

Az egyházmegye kath. iskoláinak ünnepe, hálaadó istentisztelettel egybekötve, melyen az iskolák ifjúsága egy 13 pontozatból álló a megyés püspökünk által rendkívüli körülményekkel, és magasan szárnyaló lelkiületéről tanuskodó gonddal összeállított és lapunk április 29-iki (35.) számában közölt program szerint fog az iskolák helyiségeiben hazafias szavallatokkal és énekekkel egybekötött ünnepélyt tartani.

Táviratok.

A kiállítás megnyitása.

— Kiküldött tudósítónk távirata. —

Budapest, május 2

Óriási méhrajhoz hasonlít most a főváros. Az élénkség és mozgás megszázaszorozódott az utcákon. A kora hajnali órákban még sokfelé dolgoztak a díszítési munkákon, de mire a nap kisütött, lobogó tengéren uszott a város. A főbb közlekedési vonalokon a házak pazarul vannak díszítve drapériákkal és lombfüzerekkel. Nagy néptömeg gyűlt össze a várban a királyi palota előtt, hogy szemtanuja legyen az udvar levonulásának, a városliget környékét óriási sokaság szállotta meg, különösen az Andrassy-ut végén és a kiállítás főbejáratánál. A rendőrség fél 10-kor az Albrecht-utat láncz hidat, a Ferencz-József-teret, fűrdő-utczát és Andrassy-utat elzárta a forgalom elől.

A kiállítás területén, az iparcsarnok előtti térség közepén volt felállítva a királyi sátor. Itt gyűltek össze a kormány összes tagjai, a zászlós urak, a külföldi nagykövetelek és helybeli konzulok, a főrendiház és képviselőház tagjai, az osztrák parlament küldöttsége, az egyházi méltóságok, a miniszteriumok, a hatóságok stb. Kétfőn tribün volt a hölgyek, kirlapírók s más meghívottak részére. Bár a kiállítás területére csak meghívóval lehetett bejutni, mégis több ezernyi közönség gyűlt össze szemképrátató látványt nyújtva. A miniszterek és a főrendek, azonkívül számosan fényes díszmagyarban jelentek meg, a diplomáciai testület szintén teljes galában, a többi urak pedig frakkban. Nagy számmal jelentek meg a tábornokok és törzsszűztek, szolgálati jelvényekkel.

Az udvar 10 óra után indult el a várból. Az első diszhintóban ült Ferencz József király huszár tábornoki egyenruhában, mellette Erzsébet királyasszony; a másodikban Alice toskánai nagyhercegnő, Ferdinánd toskánai nagyherceg és Ferencz Szalvátor főherceg; a harmadikban Mária Jozefa főhercegnő, Ferdinánd főherceg és Lajos Viktor főherceg; a negyedikben Gizella bajor hercegnő és Ottó főherceg. A többi kocsikban voltak: Frigyes főherceg és felesége, Izabella főhercegnő, Blanka főhercegnő, Lipót Ferdinánd, Ferdinánd Károly, József Ágost főhercegek, s a királyi család többi tagjai, valamint az udvari kíséret.

Amerre a menet elvonult, az utcáknak mentén sorfalat képezett a közönség és kitörő örömmel üdvözölte az uralkodó párt. A kiállítás bejáratánál díszmagyarba öltözött egyetemi polgárok tartották fenn a rendet.

Még nem volt 11 óra, mikor az udvar megérkezett, s ő felsége elfoglalta helyét a királynéval együtt a sátor előtt. Dániel Ernő kereskedelmi miniszter, mint a kiállítási országos bizottság elnöke jelentést tett s engedélyt kért a kiállítás megnyitására.

Ő felsége válaszul, örömet fejezte ki a kiállítás fölött, mely a magyar állam valódi békeünnepélyét jelenti. Tanusítani fogja ez a kiállítás, hogy a magyar nemzet nemcsak hazáját tudta megvédeni 1000 éven át, hanem a művelt nemzetek közt is kulturális előrehaladásával méltó helyet foglal el. Köszönetet mond a külföldnek, a kiállításba elküldött értékes tárgyakért. Meg van győződve, hogy ámbár Magyarországon sokan eltérő utakat választanak, az ország jólétének és javának emelésére egyesülnek. Óhajja, hogy ez az összhang terjedjen tovább és kísérje áldás mindazokat, kik előmozdítják. Ezzel a kiállítást megnyitottak nyilvánította.

E perczben megdördültek a Gellért-hegy ágyai, s az iparcsarnok mellett elhelyezett daláregyesületek hatalmas korusban az ünnepi himnuszot elénekelték. Az utolsó hangok után megkondultak a kiállítás harangjai.

Erzsébet királyné, aki pompás szinben van, ezután elhagyta a kiállítást, és visszatért a budavári palotába. Ő felsége a kereskedelmi miniszter vezetése mellett az uralkodóhoz tagjainak és a meghívott vendégeknek kíséretében körutrá indult. A királyi pavilonhoz érve, ő felsége és főhercegek pár perczet időztek a belső teremben.

A körmenet alatt a király jobbján Bánffy Dezso báró, balján Dániel Ernő miniszter haladt. Először az iparcsarnokot tekintette meg, majd a borászati és a horvát mezőgazdasági pavillont, hol Gyurkovich képviselő horvátul üdvözölte. A pavillonban Héderváry gróf bannal németül, Gyurkovichsal horvátul társalgott. Az előtérben hosszabb megszólítással tüntette ki Schlauch Lőrincz a nagyváradi bíboros püspököt.

Innen a történelmi kiállításba ment, hol Széchenyi Béla gróf bemutatta a csoportot biztosok, kik közül az egyházi kiállításban dr. Czobor Béla szolgált felvilágosításokkal. Megszólította Zichy Jenő grófot és tudakozódott kaukázusi utja felől. Majd József főherceg pavillonját kereste föl és hosszabban beszélgetett a főherceggel. Innét átment a kiállítási faluba, majd Budapest város pavillonjába, hol Ráth Károly polgármester kalauzolta.

Távozása előtt egy léghajót bocsátottak fel, melyben a katonai léghajózási osztály két tisztje ült.

A külföldiek elragadtatással nyilatkoznak a kiállítás felől, különösen a történelmi csoport remek épületei és kincsei kötik le a figyelmet. Képviselő volt a megnyitáson Szerbiát kivéve minden állam. A nagykövetelek közül jelen voltak Lozse francia, Monson lord angol, gróf Eilenburg német, gróf Nigra olasz, Palmor portugál, Lewenhaupt svéd, gróf Sponek dán, Mahmut pasa török, Lobanov orosz, Ghica herceg román, Neriman kán perzsa nagykövetelek és követelek, továbbá a Vatikán képviselőitében Locatelli, a bécsi nuncziatura udjtoraja.

Délután a királyi palotában udvari ebéd volt, melyen az uralkodóhoz itt levő összes tagjai résztvettek.

Este 7 és fél órakor kezdődött a diszelőadás az operaházban, melynek nézőtere ragyogó látványt nyújtott. Még a karzaton is előkelő közönség foglalt helyet; a páholyokban az uralkodóház tagjai és a diplomáciai testület.

A város fényesen ki van világítva, s a szép időben több pár ezer ember hullámszik az utcákon.

Olvasóinkhoz.

A „Fejermegyei Napló” május hó 1-én új előfizetést nyitott. Felhasználjuk az alkalmat, hogy elbarátságunkat, nevezetesen a néppártnak hűveit, újra felkérjük lapunk támogatására és minél szélesebb körben való terjesztésére.

Lapunk a becseletes politikát, az elvek harcát tüste zászlajára, a mely harcban csakis az igazság és a tisztesség vezérli tollunkat. A sum cinque elvén állva, nem dántunk senkit sem vallásért, sem a mienktől eltérő politikai meggyőződésért; de igen is, félelem és minden mellékletek nélkül ostorozzuk a korrupciót, különösen a politikában, a mely hasánk ezredes alapját, vérrrel szerzett alkotmányunkat, lelkiismereti és állampolgári szabadságunkat veszélyezteti.

Kérjük elbarátságunkat, különösen katolikus hitfeleinket, hogy csak oly lapokra adják pénzüket, a melyek katolikus meggyőződésünket tisztelik. Ne támogassák a szüntelen, szabadkőműves szidó sajtót, mely a keresztények pénzén meghívva, uton-utfélen pellengrére állítja hitünket és arcauverti katolikus hitfeleinket.

Hátralekos előfizetéseinket pedig felkérjük az előfizetési díjak beküldésére, hogy a lap expediciója fenakadást ne szenvedjen.

As előfizetési árak lapunk homlokán olvashatók; megjegyezzük azonban, hogy egy hónapra szóló előfizetéseket is elfogadjunk és hogy lapunkra minden naptól kezdve lehet előfizetni. Előfizetési ár egy hónapra 45 kr.

való. A pavillonba lépéskor a maga nemében páratlan nagyságu palma vonja magára a figyelmet, a melyhez hasonló nagyságu sehol az országban nem található. A palma 45 éves, 11 méter magas. A csupasz törzs maga körülbelül 6 méter magasságu. A palma tövében egymással átellenben a király és a királyné mellszobrái láthatók. A szobrokkal átellenben a fensége által sajátkezileg jegyzett időjelző grafikon van, mely az Alesuthon észlelt hőmérsék ingadozásának grafikai ábrázolása 10 évi átlagban 1886—1895-ig; ezzel átellenben ugyancsak József főherczeg által jegyzett eső és szél grafikon látható. A pavillon két oldalát a főherczegi uradalmak által kiállított tárgyak foglalják el. A bejáratról jobbra a gazdasági gyomok gyűjteménye van elhelyezve, gazdaságilag rendezve. Ugyancsak itt látható óriási luczerna gyökérzet a kisjenői uradalomból, melynek hossza meghaladja a 4 métert. Igen tanulságosan van felszerelve a kisjenői tenyész-sertés elterjedéséről készített térkép, a mely sertésfaj tudvalevőleg a legjobb az egész országban. Az uradalom 1878 óta foglalozik a sertésfaj eladásával és a mai napig 9000 darab fajsertést adott el. A térképen város zászlócskákkal vannak azon helyek megjelölve, a hova az uradalom ilyen sertésfajokat eladott. Ugyancsak a pavillon jobb részén vannak a borosjenői téglagyárban készített téglák, a mely téglagyári telep óriási területet foglal el. Csinos gyűjtemény van bemutatva a főherczegi juhászatok gyapjú termékeiből. Ezt követi a főherczegi uradalmi tropikus talajának gyűjteménye, mely a legváltozatosabb talajgyűlékeket tünteti elénk a köves rétegtől kezdve a legmélyebb humus rétegekig. A jobb félke középső részét a *martonvásári iparvállalatok* szekrényei foglalják el. A hol az iparvállalatok szesz- és lisztgyártmányai vannak kiállítva. Egyszersmind megjelölve azon helyek, a hol a főherczegi vállalatok képviselve vannak, a mi arról tesz tanúságot, hogy azon rövid idő alatt, mióta a martonvásári iparvállalatok főherczegi kezelés alatt vannak, mily óriási lendületet vettek. A szesztermékek mellett be vannak mutatva a szeszgyártás céljából eszközölt burgonyatermelési kísérletek is. Egyik legérdekesebb része a főherczegi pavillonnak az alesuthi uradalom geológijának és talajgyeensulyozásának bemutatása.

Két oldalt pompás aquarell-képek láthatók, mely terményeket úgy a fejlődési stádiumban, mint a termés ereclményét vannak hivatta feltüntetni. Igen szép részét képezi a pavillonnak az alesuthi talaj egyensulyozását feltüntető ábrázolás, mely szorgos számítás kimutatja, hogy az uradalomban egyes termények mennyi tápanyagot vonnak el a földtől és hogy a trágyával mennyit pótolnak vissza. Egy elkülönített részben az alesuthi önkéntes pusztai tiizoltási felszerelések művészi érdekes kivitelű grafikonokban van feltüntetve, a hol az alesuthi vizifogómedence is látható, a melyet a fenséges ur bőkezűsége épített az alesuthiaknak. A jobb oldali rész befejezését az időleges virágkiállítás képezi. Az erdészeti kiállítás félkéjében a figyelmet egy farkas-csoport vonja magára, mely egy elejtett özért harczra készül. A csoportozat tájképet tüntet fel a háttérben igen ügyes freskóval. A falakon József Agost főherczeg ritka agancs-gyűjteménye látható, mely különösen ágancsokban gazdag. Az erdészeti pavillon után a Margitsziget kiállítása van gyönyörű freskóiban. Igen érdekes összeállítását képezi a főherczegi uradalmak takarmánya, mely magvak szerint van rendezve. A takarmányok között 4—5 évesek is láthatók. Külön-külön csoportokban vannak feltüntetve a különféle szőnanemek és az uradalmi tehénészetek saját készítményű sajt-készítményei. A pavillon tetőzetén az egyes uradalmak nevei vannak kiírva. Igen vonzóak a kis gazdasági eszköz-moodelk, melyek a főherczegi gépműhelyekben készültek s az eredeti nagyságu eszközöket egy tized nagyságban tünteti fel a legnagyobb precizitással. Nagyon érdekes az alesuthi uradalomban termelt buzamennyiség az érték 4—5 évi ciklusokban való feltüntetése. Az oszlopokon a buza természetileg, a pénz pedig 1000 forintig, egy ezüst forinttal

van képviselve, ami arról tanuskodik, hogy jelenleg mennyivel több gabonát kell a gazdának termelnie, hogy ugyanazon pénzértéket érhesse el, mint 10 évvel ezelőtt. Megemlítésre méltó, a gazdasági és erdészeti rovarok gyűjteménye igen érdekesen van összeállítva, a főherczegi uradalom szántótdlje területének mikénti felosztása, százalékban kifejezve. A bejáratról balra kukorica-csévékől nagy „A” monogram és korona van összeállítva, annak feltüntetésére, hogy az alesuthi uradalomban termő híres kukoriczát bemutassa.

Számos termék van még ezeken kívül, melyeket szemléletileg bemutatni lehetetlen. Ezekről a főherczegi uradalmak központi jószágigazgatósága egy külön rövid ismertetést tett közzé.

Ezen művek egybeállítás, valamint a kiállítás rendezésének nagy sikere legelső sorban Libits Adolf, királyi tanácsos, a főherczegi uradalmak központi igazgatójának tulajdonítható, vele együtt osztozkodik az érdemekben az összes főherczegi uradalmak kiváló tisztikara és nekik köszönhető, hogy a kiállítás már teljesen készen van és ő felsege által meg lesz szemléltet.

Közgazdaság.

* A gabonaárak 1895-ben A gabonaáraknak a lefolyt 1895. év nem kedvezett. és az árak csaknem egész éven át folyton süllyedtek. A kivétel majdnem kizárólag Ausztriára irányult, de itt is az orosz bevitel hárosan hatott az árakra. Az 1894. évi átlagárakhoz képest a buza átlagára 19 krral csökkent és 25 év alatt minimumát érte el. A takarmányárpa 35 krral, a malátáárpa 59 krral a zab 24 krral, a repce 86 krral lett olcsóbb, ellenben javult a rozs átlagára 45 krral, a tengeri 60 krral. Az egyes gabonaneműek átlagárai ugyanis 1895-ben a következők voltak: buza 6.95, rozs 5.80, árpa 5.72, zab 6.35, tengeri 5.81. A forgalom buzában 7,915.000, rozsban 450.000, árpában 346.000, zabban 287.000, tengeriben 732.000, összesen 9,630.500 mm.-t tett ki ez évben.

* Pótvásár Kálozon. A kereskedelmi miniszter e hó 4-én K á l o z o n pótvásárt engedélyezett.

FÉNYKÉPÉSZETI MŰTEREM

megnyitás.

Alulírott ezennel bátorkodom a magas Uraságok és a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy helyben a Várkör utca 2. szám alatti fényképészeti műtermemet

folyó évi május 3-án

megnyitom (volt Pribék-féle műterem.) Műtermemben a legkötünőbb gépek a technika e szakba vágó vívmányaival vannak egyesítve; s minthogy évek során át úgy Magyarország, mint Ausztria fő- és székvárosaiban első rendű műtermekkel bírtam, azon helyzetben vagyok hogy a legmesszebb menő igényeknek is könnyen megtehetlek.

Fényképek medalliontól egész életnagyságig, úgy szintén Plati és Aquarel különlegességek műtermemben minden időben megtekinthetők.

Magamat a nagyközönség kegyes pártfogásába ajánlva

Kelt Széjférvárot 1896. május 2.

Kész szolgálja

FODOR JÓZSEF,
fényképész.

Sör eladás.

Alulírott ajánlja a m. t. helybeli és vidéki közönségnek a legjobb minőségű **Kőbányai, Király-söröző részvénytársaság** és a **magyar-óvári főherczegi sörözők**

söreit

legjutányosabb árban.

Egyidejűleg értesitem a m. t. közönséget, hogy május 1-től fogva a

jég-eladást

házhoz szállítva megkezdem. Rendelvényeket elfogadok (szelvény alakban is) fűszerkereskedésemben s a Ligetsor 2. szám alatti házamban.

Vendéglősök — kik sör-szükségleteiket tőlem veszik, a jeget 50 százalékkal olcsóbban kapják.

Ajánlok még hazhoz szállítva:

savanyu-vizet

10 üveg vételénél literjé 2 krajczáron

Lichtneckert Antal.

Fogorvos

Dr. Ritscher Zsigmond

a bécsi fogorvosi egyetemi-intézet volt fogorvosa.

Székesfejérvár Sas-utca 7. sz.

Foghuzás érzéketlenítő szerrel.
Plombálás arany platini és cementtel.
Műfogak és fogsorok kaucuk vagy arany alapon.

Speciálista arany plombálásban.

Rendel reg. 8 órától este 6-ig.

Vásár- és ünnepnapokon is.

FEHÉR A. ADOLF

bőr és cipő-felsőrészek gyári raktára

nagyban és kiscsinyben

BUDAPEST,

VIII. kerépesi-ut 49.

Nagy raktár mindenemű

bőrök,

czipész-kellékek

és saját készítményű czipő-felsőrészekből

Nagy képes árjegyzékem most jelent meg, melyet kívánatra bérmentve küldök, egyszersmind mindazon, a kiállítás alkalmával, feljövendő czipész- és csizmadia-mester uraknak ajánlom bőrraktáromat megtekintésére.

Megrendelések postán, és vasuton csakis utánvét mellett azonnal eszközöltetnek. 10-4

Havranek Antal
 Adott székely- és kárpitos-
 munkák, mint a következők:
 Irodák, ebédlők, szalonnák,
 kárpitos- és kárpitos-
 munkák.

SZÉKESFEJÉRVÁR UTCA 10. SZ.

B-2

Ifj. FÜSTÉR IMRE
 asztalos- és kárpitos butorraktára
 Székesfejérvár, Iskola-utca 10.

A nagyérdemű helybeli és vidéki közön-
 ség becses figyelmébe ajánlom újonnan beren-
 dezett dus választékú

● ● **kárpitos és asztalos**
butorraktáramat, ● ● ● ●

hol minden e szakmába vágó munkák nagy
 választékban kaphatók a legegyszerűbbtől a
 legfinomabbig, u. m.: háló, ebédlő, szalon,
 iroda és előszoba berendezések. Széjjel nyit-
 ható fotel, mely éjjel ágynak alkalmazható,
 magas dívánok, ottománok, tükrök, képek és
 más itt fel nem sorolt asztalos- és kárpitos-
 munkák.

Különösen ajánlom figyelembe venni, hogy
 a megrendelt butoradarabokat vagy átalakítások
 kézimunkák modorozása, régi butorok a saját
 műhelyemben és felügyeletem alatt készülnek;
 miért is minden nálam rendelt butorokért,
 illetve munkákért kezességet vállalok.

Rajzokkal, mintákkal és költségvetésekkel
 szívesen szolgálok. Vidéki megrendeléseknél a
 címre különösen vigyázni kérem.

52-45

Tisztelettel:

Ifj. FÜSTÉR IMRE.

Hirdetések

felvétetnek kiadóhiva-
 talunkban (Szt.-István-
 tér 1-ső sz.), jutányos
 áron.

Szegyenli magát

a kis leány, mert a
 máskép oly kedves
 arca a bőr tisztátlan-
 sága, által oly régen
 el van csúfítva, és
 csak most tudta meg,
 mily könnyen és ham-
 mar segíthetett volna
 azon, az általánosan
 ismert és kedvelt

VÉRTE'S gyógyszer. **Lugosi** arzenkőese
 által. Ezen arzenkőes a legjobb szer a májfol-
 tok, szeplők, bőrtakák, pattanások, ugymint
 minden más bőrtisztatlanság eltávolítására.
 Egy adag 60 kr., 1 frt és 2 frt. — 2 frt 20 kr.
 előleges beküldése ellen 1 nagy vagy 2 kisebb
 adag bérmentesen küldetik.

Továbbá ajánlatnak a „Sas-gyógytár“ világhírű gyógyszerei u. m.: *Dr. Heuffel-féle gyomor-eszencia, Dr. Heuffel-féle vértisztító labdacskok, Bándti növény-nedv, Herkulesfürdői kozmivényszer, Injektio és capsules végteles stb.*

Raktár Székesfejérvár: **IMRICH VICTOR** gyógyszerésznél valamint
VÉRTE'S LAJOS sasgyógytára **LUGOSON** 454. sz.

25-9

és erőteljes szakáll leggyorsabban és legbiz-
 tosanban nyerhető

Dr. Heuffel-féle bajusz-növesztő pomádéval
 Ezen teljesen ártalm. szerekből készült pomádé
 által, a legrövidebb idő alatt, még 16 éves ifjak is
 gyönyörű bajuszt és dus szakállt nyernek.
 1/2 adag 1 frt 25 kr., egy egész adag 2 frt. — 2 frt
 20 kr. előleges beküldése ellen 1 egész adag bér-
 mentesen küldetik.

MIHÁLYI JÓZSEF

KÁRPITOS ÉS DISZITÓ

NÁDOR-UTCZA, GEBHARDE-HÁZ.

Van szerencsém a nagy. érd. helybeli és vidéki közönség becses
 tudomására hozni, miszerint ez évre már a legújabb divatu butor
 kelmék, igen olesó kivitelben; valamint a falkárpitok dus választékban
 megérkeztek. Melyekből tetszés szerint, jutányos árban készítek, szálló-
 dák, lakosztályok, fürdő-telepek és nyaralókba divatos és tartós kárpi-
 tosbutorokat, továbbá teljes berendezést, kárpitozást (tapetázást) elvállalok.

Készítek továbbá: szalon, háló, és ebédlő párnázott butorokat,
 ruganyos és löszór matraczokat, melyekhez a legkitünőbb anyagot szol-
 gáltatom, ugy munkam izléssel való kiállításáért, valamint tartósságáért
 mindenkor kezeskedem. — A nagy érd. közönség, valamint b. Uraságod
 eddigi szives pártfogását továbbra is kérve,

maradtam kiváló tisztelettel

Mihályi József.

18-10

„ADRIA szálló“
 megnyitása **BUDAPESTEN.**

Van szerencsém értesíteni és a n. é. utazóközönség b. tudo-

mására juttatni, hogy

Budapest, Kerepesi-ut 41. sz. a.

a népszínház közelében saját házamban egy elsőrangú szállót a kor
 minden igényének megfelelően, a legnagyobb eleganciával berendezve

„ADRIA SZÁLLÓ“

elnevezés alatt megnyitottam és a forgalomnak átadtam. Megrende-
 lések a kiállítási megnyitásra előzetesen elfogadtatnak.

Számos látogatást kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

Rémi Róbert, a „REMI“ és „ADRIA“ szállók tulajdonosa.

KÁRPITOS-ÜZLET

MEGNYITÁSI!

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy

Sz.-Fejérvár, Jókai-u. 12. SZ.

alatt egy kárpitos- és díszítő-üzletet nyitottam, hol minden e szakmába vágó munkákat pontos és jutányos árt elvállalok. Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy a nagyérdemű közönség igényeit minden tekintetben kielégíthessem. Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Kérem a nagyérdemű közönség becses pártfogását, maradtam

kiváló tisztelettel:

Sztupa János
kárpitos és díszítő,
Székesfejérvár, Jókai-u. 12. sz.

Egy jó házból való fiu tanulóul felvétetik.

Dr. Huszár Adolf

FOGORVOS.

Székesfejérvárott, iskola-utca száján.

Foghuzás, plombálás és műfogak a legújabb vívmányok alapján.

RENDEL 8-6

Állandóan Székesfejérvárott.

—25

PROVINCIA'S
 PEARLITE- und
ORTS-LEXIKON
 REICH: UNGARN
 ÖSTER-
 REICH
 Herausgegeben von
 Dr. Erich Prochlit A. G. A. O.

* Utolsó főhuzás. *

Magyar

osztály sorsjáték.

Legnagyobb nyeresemény a legkedvezőbb esetben

1 Millio Korona.

Huzás naponta

1896 Majus 12 től 28 ig.

Nyeremény	korona	korona
utalomdij	600 000	= 600 000
1	400 000	= 400 000
1	300 000	= 300 000
1	200 000	= 200 000
1	100 000	= 100 000
2	40 000	= 80 000
2	20 000	= 40 000
5	10 000	= 50 000
10	8 000	= 80 000
34	6 000	= 204 000
100	2 000	= 200 000
200	1 000	= 200 000
2 650	200	= 530 000
22 000	150	= 3 300 000
25 007	nyeresemények és jutalom	= 6 284 000

Ezen 57 nyeresemény közül az utolsójra kifizetést kapja a 600 000 korona jutalomdíjat.

III. osztályu vételsorsjegyek árai:

1/1	1/2	1/10	1/20
60,—	30,—	6,—	3,— forint

Ezen eredeti sorsjegy árokon kívül ajánlott levél portója és nyeresemény jegyzékért 25 Kr. melléklendő.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

Heintze Károly

Budapest, Szervita-tér 3.

Sürgöny czim: Lottoheintze Budapest.

SZÁMMER IMRE könyvnyomdája, könyvkötészete,

irodai-szerek- és papirraktára, * * SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

Nagy raktárt tart a Fötiszt. plebános urak számára szükséges mindenféle nyomtatványokból.

Ajánlja a modern kor izlése szerint berendezett könyvkötészetét, hol a legdiszesebb kötések is a lehető legjutányosabb árban készíttetnek.

Egyházi adókönyvecskék, — 7 évre szolgáló — beküldött minta szerint rovatozva, kék borítékba füzve 100 drb 7 frt, — minden további száz csak 1 frt 50 kr.

Nyomatott Számmér Imrénél, Székesfejérvárott.